

ภาษาสงคราม

รองศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล เสนะวงศ์

นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายที่นครนิวยอร์กและวอชิงตันดีซี เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 เป็นต้นมา ผู้คนทั่วโลกต่างให้ความสนใจติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และ อินเทอร์เน็ต ข่าวสารเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นถ้อยแถลง แถลงการณ์ คำประกาศ และคำพูดของบุคคลสำคัญทั้งของสหรัฐอเมริกาและของฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป บุคคลสำคัญที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสหรัฐอเมริกา นายโทนี แบลร์ นายกรัฐมนตรีของอังกฤษ ตลอดจนผู้นำประเทศอื่นๆ อีกหลายประเทศ ถ้อยแถลงของบุคคลเหล่านี้มีความน่าสนใจในด้านภาษาและภาษาศาสตร์หลายประเด็น ความน่าสนใจด้านภาษาอยู่ที่การใช้วาทศิลป์ (rhetoric) เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ และความน่าสนใจด้านภาษาศาสตร์อยู่ในเรื่องของระบบหน่วยคำ (morphology) และอรรถศาสตร์ (semantics) เช่น การเลือกใช้คำ การสร้างกลุ่มคำขึ้นใหม่ การตีความหมายของคำ เป็นต้น บทความนี้จึงมุ่งที่จะนำเสนอประเด็นที่น่าสนใจทางภาษาและภาษาศาสตร์เหล่านี้จากข่าวสารที่เผยแพร่ในสื่อต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต โดยจะกล่าวถึงประเด็นทางด้านภาษาศาสตร์ก่อน

เมื่อเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายขึ้นแล้วคำที่ถูกนำมาใช้อ้างอิงถึงเหตุการณ์นี้ก็คือศัพท์ (lexeme) terror ซึ่งมีรูปคำ (word form) สามรูปคือ terror, terrorist และ terrorism ความหมายของรูปคำเหล่านี้ดูจะไม่แน่นอนและขึ้นอยู่กับผู้ใช้คำที่จะกำหนดหรือตีความจนเกิดความขัดแย้งและความสับสนว่ารูปคำเหล่านี้มีความหมายอย่างไรแน่ จนกระทั่งผู้นำบางประเทศได้เสนอความเห็นว่าการต่อต้านการก่อการร้ายควรจะเริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจกันว่าการก่อการร้าย (terrorism) หมายถึงอะไร เพราะคำเหล่านี้อาจมีความหมายต่างกันได้หากผู้ใช้คำอยู่คนละฝ่ายกัน สำหรับสหรัฐอเมริกา terrorist มีความหมายว่า 'a person or group who murders even one innocent civilian to send a political message'

* รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

(Safir, September 23, 2001) หรือ ‘บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ฆ่าพลเรือนผู้บริสุทธิ์แม้แต่เพียงคนเดียวเพื่อสื่อถึงสิ่งที่ต้องการทางการเมือง’ แต่สำหรับคนที่ถูกเรียกว่า terrorist เอง หรือผู้สนับสนุนก็จะคิดว่า terrorist หมายถึง ‘freedom fighter’ หรือ ‘นักต่อสู้เพื่อเสรีภาพ’ คำว่า terrorism ก็มีปัญหาในด้านความหมายเช่นกัน สหรัฐอเมริกาถูกโจมตีว่าใช้มาตรฐานเชิงซ้อน (double standard) ในการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็น “การก่อการร้าย” หรือ กลุ่มบุคคลใดเป็น “ผู้ก่อการร้าย” Muqbil (December 16, 2001) กล่าวว่าถ้าการก่อการร้ายคือการฆ่าผู้บริสุทธิ์เพื่อหวังผลทางการเมือง ก็อาจเรียกได้ว่าทุกชาติที่มีส่วนในความขัดแย้งในวันออกกลางและอาฟกานิสถานเป็นผู้ก่อการร้าย แต่หากกำหนดความหมายของการก่อการร้ายให้แคบลงเป็น ‘การฆ่าพลเรือนผู้บริสุทธิ์โดยเจตนา’ ดังเช่นที่กล่าวถึงข้างต้น กลุ่มปาเลสไตน์และนายโอซมะห์ บิน ลาดินก็จะเป็นผู้ก่อการร้ายและกลุ่มพันธมิตรก็จะมี ความชอบธรรมอย่างเต็มที่ในการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้ายนั้น และในทำนองเดียวกันประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุชได้กล่าวว่าถ้ากลุ่มหรือประเทศใดให้การสนับสนุน การก่อการร้าย สหรัฐอเมริกาจะถือว่ากลุ่มหรือประเทศนั้นเป็นผู้ก่อการร้ายด้วย ดังนั้น หากใช้มาตรฐานเดียวกันแล้วในกรณีของอิสราเอลและปาเลสไตน์ สหรัฐอเมริกาก็ต้องเป็นผู้ก่อการร้ายด้วยเพราะสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนอิสราเอลทั้งทางการเงิน อาวุธ และด้านการเมืองเพื่อให้อิสราเอลฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์และครอบครองดินแดนของ ปาเลสไตน์อย่างไม่ถูกต้อง

สหรัฐอเมริกามีปัญหาในการอธิบายความหมายของคำว่า terrorism มาตั้งแต่ช่วง ทศวรรษที่ 80 ว่า terrorism คืออะไรเพราะสหรัฐอเมริกาสันับสนุนขบวนการกองโจร ต่อต้านรัฐบาลนิการาคว่า แต่กลับสนับสนุนรัฐบาลเอลชัลวาดอร์ในการปราบปรามขบวนการ กองโจรในประเทศนั้น ดังนั้น หากตีความจากการกระทำของสหรัฐอเมริกาในกรณีหลัง terrorism อาจหมายถึง ‘an act of violence in support of political goals except when committed by a government’ (Kinsley, October 4, 2001) แต่คำจำกัดความนี้จะทำให้เกิด สิ่งที่เรียกได้ว่า “state-sponsored terrorism” หรือ “การก่อการร้ายที่รัฐสนับสนุน” ซึ่งก็ยิ่ง เพิ่มปัญหาในเรื่องคำนิยามของคำว่า terrorism เพราะสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนกลุ่ม ต่อต้านทาลีบันและพยายามทำลายกลุ่มอื่นที่รัฐบาลทาลีบัน (ที่ล่มสลายไปแล้ว) สนับสนุน

ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ประกาศว่าปฏิบัติการของสหรัฐอเมริกาเป็น “war against terrorism” (Kinsley, October 4, 2001) เป็นสงครามต่อต้านการก่อการร้ายไม่ใช่ การต่อต้านผู้ก่อการร้าย และยังกล่าวอีกด้วยว่าสหรัฐอเมริกาก็จะได้รับชัยชนะเหนือ

การก่อการร้าย “victory over terrorism” การพูดเช่นนี้ก็มีข้อดีที่ว่าสหรัฐอเมริกาจะได้ปลุกกระดมคนอเมริกันและชาติต่างๆ ให้ร่วมมือในการปฏิบัติการ แต่ก็มีข้อเสียที่ว่า การก่อการร้ายเป็นสิ่งที่ไม่มีทางที่ใครจะสามารถเอาชนะได้ Kinsley กล่าวว่า การก่อการร้ายเปรียบเสมือนโรคเรื้อรังที่อาจควบคุมหรือกดไว้ได้แต่รักษาให้หายขาดไม่ได้ ดังนั้น การที่ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช พูดว่าจะต้องเอาชนะการก่อการร้ายจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ซึ่งก็หมายความว่าต้องพ่ายแพ้แน่นอน ข้อเสียอีกประการหนึ่งก็คือการใช้คำว่า terrorism เพื่อโน้มน้าวให้ชาติอื่นสนับสนุนอาจเกิดผลกระทบทางลบหากไม่มีคำจำกัดความที่ชัดเจนและสม่ำเสมอในการใช้คำ terrorism

การตีความคำว่า terrorism ที่ต่างกันอันเนื่องมาจากมีจุดยืนอยู่คนละฝ่ายกันนั้นเห็นได้ชัดเมื่อนายโทนี่ แบลร์ นายกรัฐมนตรีของอังกฤษ เดินทางไปดามัสกัสเพื่อพบกับนายบาชาร์ อัลอัสซัดประธานาธิบดีของซีเรีย ประธานาธิบดีอัลอัสซัดได้ยืนยันให้การสนับสนุนกองโจรต่อต้านอิสราเอลและกล่าวว่าในขณะที่มีการก่อการร้ายข้ามชาติ ก็มีการก่อการร้ายของอิสราเอล (Israeli terrorism) ต่อปาเลสไตน์ และได้แสดงความเห็นว่าการก่อการร้ายของอิสราเอล (Israeli terrorism) ต่อปาเลสไตน์ และได้แสดงความเห็นว่าการก่อการร้ายจะต้องเป็นการกระทำของนานาชาติ (international action) ไม่ใช่ในประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นผู้นำในการดำเนินการนี้ ดังนั้นสงครามต่อต้านผู้ก่อการร้ายจะต้องเริ่มด้วยการตกลงกันก่อนเรื่องคำนิยามของคำว่า terrorism หรือ การก่อการร้าย ด้วยความร่วมมือของนานาชาติและด้วยการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ นอกจากนี้ผู้นำซีเรียยังเปรียบเทียบการต่อต้านการยึดครองของอิสราเอลว่าเหมือนกับการที่ฝรั่งเศสภายใต้การนำของนายพลชาร์ลส์ เดอโกลล์ต่อต้านเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ 2 และกล่าวว่าซีเรียสนับสนุนนักรบที่ต่อสู้เพื่อปลดแอกดินแดนของตนเอง (AFP, November 1, 2001: 7) นัยของคำกล่าวนี้ก็คือซีเรียถือว่าการกระทำของอิสราเอลซึ่งก็เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าได้รับการสนับสนุนจากมหาอำนาจตะวันตกเป็นการก่อการร้าย ดังนั้นหากประเทศมหาอำนาจตะวันตกจะหาความร่วมมือจากประเทศอื่นๆ ในการต่อต้านการก่อการร้ายข้ามชาติประเทศต่างๆ ก็จะต้องมาตกลงกันเสียก่อนว่าการกระทำใดเรียกว่าเป็นการก่อการร้าย สำหรับซีเรียการกระทำของอิสราเอลเป็นการก่อการร้ายและซีเรียให้ความสนับสนุนกลุ่มกองโจรต่อต้านการก่อการร้ายของอิสราเอล ส่วนนายโทนี่ แบลร์เห็นว่าการกระทำของกลุ่มปาเลสไตน์เป็นการก่อการร้ายและเรียกร้องให้ซีเรียและประเทศที่มีอิทธิพลในแถบนี้ใช้อิทธิพลของตนในการสกัดกั้นกลุ่มปาเลสไตน์หัวรุนแรง

ประเทศที่อยู่คนละฝ่ายจะมีจุดขึ้นที่แตกต่างกันในการกำหนดหรือพิจารณาว่าการกระทำลักษณะใดเป็นการก่อการร้าย แต่สำหรับ ประธานาธิบดีฮอสนี มุบารัคแห่งอียิปต์ และพันเอกโมอัมมาร์ กัดดาฟี ผู้นำลิเบียมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องคำจำกัดความของ terrorism อย่างกว้างๆว่า terrorism คือ ‘an organized crime aimed at intimidating people and destabilizing societies’ (AFP, September 18, 2001) คำจำกัดความนี้ไม่ได้ช่วยให้ความหมายของศัพท์ terrorism ชัดเจนขึ้น ในทางตรงกันข้ามคำจำกัดความนี้ทำให้อาชญากรรมหลายประเภทกลายเป็นการก่อการร้าย เพราะมีการวางแผนจัดการและเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของสังคม

เห็นได้ว่าในกรณีของคำ terrorism ความขัดแย้งในเรื่องการตีความซึ่งเป็นปัญหาด้านภาษาศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งอรรถศาสตร์ สามารถเป็นอุปสรรคขัดขวางความร่วมมือระหว่างชาติและอาจทำให้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาติหรือชาติพันธุ์บานปลายหรือยากแก่การแก้ไข การกำหนดความหมายที่ชัดเจนของคำจึงเป็นเรื่องจำเป็นแต่ก็ไม้อาจสามารถทำได้ง่ายนักเนื่องจากแต่ละฝ่ายมีจุดขึ้นที่แตกต่างกัน

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความหมายของคำนั้น นอกจากมีการตีความหมายคำเดียวกันแตกต่างกันออกไปแล้ว ยังมีการขยายความหมายของคำบางคำให้กว้างออกไปเพื่อครอบคลุมถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในกรณีของการก่อการร้ายครั้งนี้ด้วย ในถ้อยแถลงของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ที่เกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้ายมีการใช้ศัพท์บางคำในความหมายที่กว้างขึ้นกว่าเดิมดังเช่นศัพท์คำว่า *harbor* ซึ่งเดิมเมื่อเป็นคำกริยา *harbor* มีความหมายว่า ‘to give shelter and concealment to wrongdoers’ ดังที่ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุชใช้ในประโยค

“We will make no distinction between the terrorists who committed these acts and those who *harbor* them.” (CNN, September 11, 2001)

และ “From this day forward, any nation that continues to *harbor* or support terrorism will be regarded by the United States as a hostile regime.”

(Office of International Information Programs, U.S. Department of State²)

แต่ความหมายของ *harbor* ของทางการสหรัฐได้ถูกขยายให้กว้างออกไปมากกว่าการให้ที่พักหรือที่หลบภัยดังเช่นในถ้อยแถลงของนายโดนัลด์ รัมสเฟลด์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของสหรัฐอเมริกา

“That is to say taking the battle to the terrorists and particularly to the countries across this globe that have been tolerating, facilitating, financing and making possible the activities of those terrorists.”

(AFP, September 17, 2001)

ซึ่งผู้สื่อข่าวได้สรุปสิ่งที่นายรัมสเฟลด์ พูดว่าหมายความว่า จะมีการโจมตีประเทศที่ harbor terrorists ดังนั้น harbor จึงมีความหมายรวมไปถึงการยินยอม การช่วยเหลือ การให้การสนับสนุนทางการเงิน และการอำนวยความสะดวกให้กับกิจกรรมของผู้ก่อการร้ายอีกด้วยดังเช่นที่นายรัมสเฟลด์ระบุ

และเมื่อ harbor ถูกใช้เป็นคำนามในประโยคข้างล่างนี้ ความหมายของ harbor ก็กว้างขึ้นกว่าเดิมด้วย

“This is an enemy that thinks its harbors are safe, but they won't be safe forever.”

(Office of International Information Programs, U.S. Department of State¹)

ตามปกติแล้วเมื่อเป็นคำนาม harbor จะมีความหมายว่า ‘place of shelter, haven, port’ แต่ในประโยคที่ยกมานี้ harbor มีความหมายว่า ‘place where evildoers think they are out of reach of punishment’ (Safir, September 23, 2001)

ปรากฏการณ์ใหม่ๆ ทางด้านภาษาศาสตร์ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากสถานการณ์ก่อการร้ายนี้ไม่ใช่จะมีเฉพาะแต่ในเรื่องความหมายของคำเท่านั้น ทางด้านโครงสร้างก็มีการนำเอาคำที่ไม่เคยปรากฏด้วยกันมาใช้ด้วยกัน ในภาษาอังกฤษจะมีลักษณะการปรากฏของกลุ่มคำที่เรียกว่า collocation ซึ่งหมายถึงกลุ่มคำบางคำที่สามารถปรากฏร่วมกันหรือใช้ด้วยกันได้เนื่องมาจากข้อจำกัดบางประการ และข้อจำกัดนี้ทำให้คำบางคำปรากฏร่วมกันหรือใช้ร่วมกันได้และคำบางคำปรากฏร่วมกันหรือใช้ร่วมกันไม่ได้ ข้อจำกัดเหล่านี้อาจเป็นข้อจำกัดทางไวยากรณ์หรือทางด้านความหมาย แต่บางครั้งก็ไม่สามารถบอกได้ว่าเหตุใดจึงมีข้อจำกัดเช่นนั้น เช่น verb บางตัวต้องใช้กับ preposition บางตัว ซึ่งเมื่อนำ verb และ preposition ดังกล่าวมาใช้ร่วมกันก็จะเกิดเป็น idiom (Crystal 1985: 55) หรือ verb บางตัวต้องใช้กับ noun บางตัว เช่น do จะใช้กับ damage, duty หรือ wrong เช่น do a lot of damage, do one's duty, do wrong แต่จะไม่ใช่กับ trouble, noise, excuse ซึ่ง noun สามตัวหลังนี้จะต้องใช้กับ make เช่น make trouble, make a lot of noise, make an excuse หรือ adjective บางตัวจะต้องใช้กับ noun บางตัว เช่น high ซึ่งใช้แสดง degree ของความเป็น

ไปได้ สามารถใช้กับ noun อย่าง probability เป็น high probability ได้แต่จะไม่ใช้กับ noun เช่น chance ถ้าจะพูดว่ามีโอกาสสูง จะต้องใช้ good chance เป็นต้น (Richards *et al* 1985: 46) อย่างไรก็ตามในถ้อยแถลงของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช มีการปรากฏของคำที่ไม่เป็นไปตามข้อจำกัดดังที่ได้กล่าวมา ดังเช่นในกรณีของคำ *hijack* ในประโยคต่อไปนี้

“The terrorists are traitors to their own faith, trying, in effect, to *hijack Islam* itself.”

(Office of International Information Programs, U.S. Department of State²)

hijack มีความหมายว่า ‘to seize control of (a vehicle) especially in order to go to a place other than the original or schedule destination’ (The American Heritage Desk Dictionary) ข้อจำกัดของความหมายนี้ทำให้ *hijack* จะต้องใช้กับยานพาหนะและยานพาหนะที่ถูกใช้กับ *hijack* บ่อยครั้งคือ plane เช่น to *hijack* a plane หรือ a plane was *hijacked* แต่ไม่มีการใช้ *hijack* กับคำที่ไม่ได้หมายถึงยานพาหนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคำที่หมายถึงลัทธิ ความเชื่อ หรือศาสนา อย่างเช่น Islam

ตัวอย่างอีกตัวอย่างหนึ่งของคำที่ไม่เคยปรากฏร่วมกันคือ *freedom* กับ *attack* ดังในคำกล่าวของท่านประธานาธิบดีที่ว่า

“All of this was brought upon us in a single day – and night fell on a different world, a world where *freedom* itself is under *attack*.”

(Office of International Information Programs, U.S. Department of State²)

แม้ว่า *attack* เมื่อเป็น verb จะใช้กับ noun ที่เป็นนามธรรมอย่างเช่น problem ได้ใน *attack a problem* แต่เมื่อเป็น noun การใช้ *attack* ดูจะมีวงจำกัดอยู่ในเรื่องของการเจ็บป่วย คนตรีและกีฬาบางชนิด การใช้ *attack* กับ *freedom* จึงเป็นการปรากฏของคำที่ไม่เคยปรากฏร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีการใช้ *attack* กับนามที่เป็นนามธรรมตัวอื่น เช่น *democracy* ในประโยค

“*Freedom and democracy* are under *attack*.”

(Office of International Information Programs, U.S. Department of State¹)

การปรากฏของคำที่ไม่เคยปรากฏร่วมกันมาก่อนนี้อาจใช้ในเชิงวาทศิลป์เพื่อการสร้างภาพพจน์ แต่บางกลุ่มคำที่ไม่เคยปรากฏร่วมกันมาก่อนนี้อาจทำให้เกิดความหมายแปลกใหม่ซึ่งบางทีก็คลุมเครือไม่ชัดเจน เช่นใน *swift justice, noble eagle, infinite justice,*

enduring freedom เป็นต้น สำหรับ *swift* นั้นเมื่อปรากฏกับ *justice* ก็เรียกได้ว่าไม่ใช่การปรากฏอย่างเป็นปกติและความหมายก็ไม่ชัดเจน นอกจากนี้ในด้านความหมายของคำว่า *justice* ก็ไม่เอื้อต่อการใช้ในบริบทของสงคราม มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าไม่น่าจะต้องพูดถึงการนำบุคคลเหล่านี้ (ผู้ก่อการร้าย) เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพราะการทำสงครามโดยเปิดเผยต้องการได้ผลทางการทหารไม่ใช่ทางศาล (Safir, September 23, 2001) ต่อมาประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้ใช้ *justice* กับ *patient* ใน

“..... such regimes will be regarded as hostile and can not escape the *patient justice* of the United States.”

(*The Times*, December 12, 2001)

ซึ่งเป็นการขยายวงศัพท์ที่สามารถปรากฏกับ *justice* ให้กว้างออกไปแต่เมื่อนำมาใช้ร่วมกันความหมายก็ไม่ชัดเจนนัก

สามกลุ่มคำหลังคือ *noble eagle*, *infinite justice*, *enduring freedom*, เป็นชื่อที่สหรัฐอเมริกาใช้เรียกการปฏิบัติการต่อต้านผู้ก่อการร้ายในครั้งนี ชื่อเหล่านี้มีปัญหาทางด้านความหมายและทำให้ไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับหรือมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย ต่างจากชื่อปฏิบัติการในสงครามอ่าวเปอร์เซียที่ใช้ชื่อว่า Desert Storm ซึ่งเป็นที่รู้จักและใช้กันทั่วไป ครั้งแรกมีการเรียกชื่อปฏิบัติการครั้งนี้ว่า Operation Noble Eagle แต่ความหมายจะคลุมเครือจึงไม่เป็นที่นิยม ต่อมามีการใช้ชื่อ Operation Infinite Justice ซึ่งสภาความสัมพันธ์อเมริกัน-อิสลามก็ได้ออกมาทักท้วงว่าพระเจ้าเท่านั้นที่มีสิทธิให้ความยุติธรรม นายรมสเฟลด์ จึงเลิกใช้ชื่อนี้เป็นชื่อปฏิบัติการและใช้ชื่อใหม่ว่า Operation Enduring Freedom แต่ชื่อนี้ก็ทำให้เกิดความหมายที่กำกวม ประเด็นปัญหาเรื่องความหมายอยู่ที่คำว่า *enduring* ซึ่งเมื่อเป็น verb *endure* จะมีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย *endure* หมายถึง ‘to last’, ‘to remain firm under adversity’, หรือ ‘to tolerate’ แต่เมื่อนำมาใช้เป็น participle ความหมายต่างๆ ของ verb ไม่ได้ถูกถ่ายทอดมาด้วยทั้งหมด *enduring* มีความหมายเพียงแค่ ‘lasting’ หรือ ‘permanent’ ดังนั้น เมื่อได้ยินชื่อปฏิบัติการผู้คนต่างก็รู้สึกว่าการปฏิบัติการครั้งนี้คงจะยาวนานหรือถาวร แต่ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช คงจะไม่ได้ใช้คำว่า *enduring* ในความหมายนี้เมื่อกล่าวว่า

“We’re on a mission to make sure that freedom is *enduring*.”

(Safir, October 7, 2001)

ความหมายที่ต้องการจะสื่อในประโยคนี้คงจะเป็นความหมายที่สองของ verb to endure คือ 'to remain firm under adversity' สิ่งที่ท่านประธานาธิบดีต้องการสื่อคือ “เรากำลังปฏิบัติการที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าเสรีภาพจะมั่นคงแข็งแรง” แต่เนื่องจากเมื่อใช้เป็น participle ความหมายของ *enduring* ก็คือ 'lasting' หรือ 'permanent' ดังนั้น คำแถลงของท่านประธานาธิบดีจึงดูเหมือนจะยืนยันความวิตกกังวลของคนอเมริกันทั่วไปที่ว่า การปฏิบัติการครั้งนี้จะ “ยาวนานถาวร” ซึ่งไม่ใช่ความหมายที่ท่านประธานาธิบดีต้องการจะสื่อ

การตั้งชื่อปฏิบัติการทางการทหารแต่ละครั้งก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจในเชิงภาษา โดยทั่วไปแล้วชื่อปฏิบัติการจะมาจากข้อมูลใน database ของ software ที่ชื่อ “Code Word, Nickname and Exercise Term System” (Safir, September 30, 2001) คอมพิวเตอร์จะเลือกคำมาผสมกัน โดยอาจดูจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของการปฏิบัติการ เช่น ในทะเลทราย และตรวจสอบว่าไม่ซ้ำกับชื่อที่เคยใช้ไปแล้ว จากนั้นก็เสนอให้ฝ่ายเสนาธิการเลือกและให้ความเห็นชอบ (Yoffe, September 17, 2001) การตั้งชื่อปฏิบัติการวิธีนี้จะทำให้ไม่ต้องมีผู้หนึ่งผู้ใดรับผิดชอบว่าเป็นผู้ตั้งชื่อปฏิบัติการ เพราะการคิดตั้งชื่อปฏิบัติการให้เหมาะสมในสถานการณ์ที่ตึงเครียดและเร่งรีบคงจะทำได้ไม่ถนัด เซอร์วินสตัน เชอร์ชิล ซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งที่มีประสบการณ์ในการตั้งชื่อปฏิบัติการทางการทหารมามาก ได้ให้หลักในการตั้งชื่อปฏิบัติการทางการทหารว่าชื่อจะต้องไม่ฟังดูโอ้อวดจนเกินไปหรือฟังดูไร้สาระ เชอร์ชิลกล่าวว่าไม่มีแม่คนไหนอยากจะบอกใครๆว่า “ลูกฉันเสียชีวิตในปฏิบัติการวันนี้บ้าง” (Yoffe, September 17, 2001) (ชื่อที่เชอร์ชิลยกมาเป็นตัวอย่างนี้ไม่มีความหมายอะไรมากไปกว่าต้องการจะชี้ให้เห็นว่าชื่อที่ไร้สาระอย่างนี้ไม่เหมาะสมกับการเป็นชื่อปฏิบัติการทางการทหาร)

การเลือกใช้ชื่อที่ความหมายกำกวมและอาจสื่อความหมายได้ไม่ตรงกันทำให้ชื่อ Operation Enduring Freedom ไม่ค่อยเป็นที่นิยมและไม่ค่อยมีการใช้อย่างแพร่หลาย และดูเหมือนว่ารัฐบาลสหรัฐอเมริกามีปัญหาในการสื่อความหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการเลือกใช้คำ (word choice) ที่ไม่สามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายที่ตรงกับเจตนาของผู้สื่อสารได้ บางกรณีการสื่อสารจึงผิดพลาดและเกิดผลกระทบทางลบตามมา เช่นในกรณีที่ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุชเลือกใช้คำว่า *crusade* อ้างถึงการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้าย ท่านประธานาธิบดีได้กล่าวว่า

“... this *crusade*, this war on terrorism, is going to take awhile.”

(Safir, September 30, 2001)

การใช้คำว่า *crusade* ของท่านประธานาธิบดีถูกวิพากษ์วิจารณ์มากกว่าจะทำให้การปฏิบัติการครั้งนี้ถูกมองเป็นสงครามศาสนา และทำให้โฆษกทำเนียบขาวต้องออกมาขอโทษ ทั้งนี้เนื่องจาก *crusade* หมายความว่า การกรีธาทัพของกองทหารคริสเตียนจากทวีปยุโรปเพื่อไปชิงดินแดนศักดิ์สิทธิ์คืนจากพวกมุสลิมในช่วงศตวรรษที่ 11-13 การใช้คำนี้จึงทำให้พวกมุสลิมไม่พอใจ เมื่อสามปีที่ผ่านมานายโสมมะห์ บิน ลาดินได้ใช้คำนี้เปรียบเปรยกองทัพสหรัฐอเมริกาในตะวันออกกลางว่าเป็นกองทัพ *crusade* ที่กระจายไปทั่วเหมือนตั๊กแตนระบาศ (Safir, September 30, 2001)

ในด้านวาทศิลป์ (rhetoric) นั้นเราจะเห็นได้ว่าถ้อยแถลงของประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช และของนายโทนี่ แบลร์ นายกรัฐมนตรีของอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญนี้ มีลีลาการใช้ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์หลากหลายทั้งที่แสดงถึงการปลอบขวัญ

“From this nation goes our deepest sympathy and prayers for the victims and our profound solidarity with the American people. We were with you at the first. We will stay with you to the last.”

(*The Times*, October 3, 2001)

ปลุกใจ

“Terrorist attacks can shake the foundations of our biggest buildings, but they cannot touch the foundation of America. These acts shatter steel, but they cannot dent the steel of American resolve.”

“America has stood down enemies before, and we will do so this time.”

(CNN, September 12, 2001)

“We’ve defeated freedom’s enemies before, and we will defeat them again.”

(*The Times*, November 9, 2001)

เรียกร้องและข่มขู่

“And tonight, the United States of America makes the following demands on the Taliban: Deliver to the United States all the leaders of al-Qaida who hide in your land.

Release all foreign nationals -- including American citizens -- you have unjustly imprisoned, and protect foreign journalists, diplomats, and aid workers in your country.

Close immediately and permanently every terrorist training camp in Afghanistan and hand over every terrorist, and every person in their support structure, to appropriate authorities.

Give the United States full access to terrorist training camps, so we can make sure that they are no longer operating.

These demands are not open to negotiation or discussion. The Taliban must act and act immediately. They will hand over the terrorists, or they will share in their fate.

(Office of International Information Programs, U.S. Department of State²)

ขอความร่วมมือจากประชาชน

"I ask you to live your lives and hug your children.

I ask you to uphold the values of America, and remember why so many have come here.

I ask you to continue to support the victims of this tragedy with your contributions.

I ask for your patience, with the delays and inconveniences that may accompany tighter security.

I ask your continued participation and confidence in the American economy.

Finally, please continuing praying for the victims of terror and their families, for those in uniform, and for our great country."

(Office of International Information Programs, U.S. Department of State³)

รวมถึงการโฆษณาชวนเชื่อ

"During the last two months, we have shown the world, America is a great nation."

"We are a welcoming country. We will always value freedom, yet we will not allow those who plot against our country to abuse our freedom and our protections."

"We wage a war to save civilization itself."

(*The Times*, November 9, 2001)

โครงสร้างประโยคที่ใช้ส่วนมากจะเป็นประโยคสั้นๆ ไม่ซับซ้อน (simple statement) ซึ่งฟังดูหนักแน่นมีพลังมากกว่าประโยคยาวและซับซ้อน หรืออาจเป็นประโยค compound statement ที่เชื่อมด้วย conjunction เช่น and, but, or หรือ yet ตามความหมายของข้อความ

“We will defend the values of our country, *and* we will live by them.”

(*The Times*, November 9, 2001)

“We did not ask for this mission, *but* we will fulfill it.”

(CNN, October 7, 2001)

“We cannot know every turn this battle will take, *yet* we know our cause is just and our ultimate victory is assured.”

(*The Times*, November 9, 2001)

นอกจากนี้มีการใช้ parallel construction โดยมี *or* และ *and* เป็นตัวเชื่อมอยู่บ่อยครั้ง โดย parallel construction จะเชื่อมตั้งแต่ระดับคำ วลี จนถึงอนุประโยค เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

“It will not end until every terrorist group of global reach has been found, stopped, and defeated.”

“But the only way to defeat terrorism as a threat to our way of life is to stop it, eliminate it, and destroy it where it grows.”

“Tonight I thank my fellow Americans for what you have already done and for what you will do.”

or จะใช้นำหน้าตัวเลือกและตัวเลือกที่ผู้พูดต้องการจะถูกนำมาวางไว้ข้างหน้า เช่น

“They will hand over the terrorists, *or* they will share in their fate.”

“Either you are with us, *or* you are with the terrorists.”

(Office of International Information Programs, U.S. Department of State²)

“I say to the Taliban: surrender the terrorists; *or* surrender power. It’s your choice.”

(*The Times*, October 3, 2001)

ภาษาที่ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุชใช้ในการแถลงต่อประชาชนอเมริกันมีหลายระดับ มีทั้งที่เป็นภาษาทางการ (formal) กึ่งทางการ (informal) ลงมาถึงภาษาปาก (colloquial) ซึ่งแบบหลังนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นการใช้ภาษาแบบ “ลูกทุ่งควาบอย” ตามบุคลิกภาพของท่านประธานาธิบดี ครั้งหนึ่งท่านประธานาธิบดีกล่าวว่า

“We will find those who did it, we’ll *smoke* them out of their holes.”

(AP, September 16, 2001)

ซึ่งอาจจะกล่าวเทียบเคียงเป็นภาษาไทยได้ว่า “เราจะเอาควนรมให้มันออกมาจากรู” เรียกได้ว่าท่านประธานาธิบดีใช้ภาษาปากในบริบทการแถลงกึ่งทางการโดยไม่มีการเคลื่อนคำ (euphemism) ให้สอดคล้องกับวณเหตุการณ์ (speech event) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของวณเหตุการณ์นี้อันได้แก่ สภาพแวดล้อม (setting) ผู้ร่วมเหตุการณ์ (participants) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้พูดผู้ฟัง (role relationship) สาร (message) และช่องทางสื่อสาร (channel) แล้ววณลีลา (speech style) ที่ใช้น่าจะเป็นแบบไม่เป็นทางการ (informal style) ไม่ใช่แบบกันเอง (casual style)

อีกครั้งหนึ่งท่านประธานาธิบดีได้ใช้คำพูดของชายคนหนึ่งที่อยู่ในเครื่องบินเที่ยวบินที่ 93 ที่ถูกผู้ก่อการร้ายจี้และผู้โดยสารของเครื่องบินลำนั้นได้ขจัดวางคนร้ายไม่ให้ก่อการร้ายได้สำเร็จแต่ในที่สุดเครื่องบินก็ไปตกที่เพนซิลเวเนียโดยที่ผู้โดยสารทั้งหมดเสียชีวิต ชายคนนี้ได้พูดปลุกใจให้ผู้โดยสารอื่นๆให้ร่วมมือกันจัดการกับผู้ก่อการร้ายว่า “Let’s roll.” ซึ่งเป็นภาษาปากที่น่าจะแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เอาเลยพวกเรา ลงมือเลย” หรืออะไรทำนองนี้ ท่านประธานาธิบดีได้ยกประโยคนี้มาใช้ในการปลุกใจชาวอเมริกันให้ร่วมมือร่วมใจกันลงมือทำหน้าที่ของตนทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวมอย่างเต็มกำลังโดยกล่าวว่า “My fellow Americans, let’s roll.” ในกรณีนี้ท่านประธานาธิบดีได้เลือกใช้วณลีลาแบบเป็นกันเอง (casual style) ในวณเหตุการณ์ที่น่าจะต้องใช้วณลีลาแบบไม่เป็นทางการ โดยเจตนาสร้างความเป็นกันเองและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับผู้ฟัง

ประโยค “Let’s roll.” ที่ท่านประธานาธิบดีใช้คงจะเกิดผลพอสมควรในทางปลุกใจและกระตุ้นให้คนอเมริกันมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันเสียสละทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และดูแลเอาใจใส่เอื้ออารีต่อกันมากยิ่งขึ้นในภาวะที่ประเทศอยู่ในระหว่าง “สงคราม” ดังที่ท่านประธานาธิบดีกล่าวต่อรัฐสภาอเมริกันเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2545 ว่า

“..... our nation is at war

(*Washington Post*, January 29, 2002)

ท่านประธานาธิบดีจึงให้ความสำคัญกับประโยค “Let’s roll.” นี้และได้นำมาใช้อีกโดยกล่าวว่า

“For too long our culture has said, “If it feels good, do it.” Now America is embracing a new ethic and a new creed: “Let’s roll.”

(*Washington Post*, January 29, 2002)

ซึ่งอาจสรุปได้ว่าท่านประธานาธิบดีกล่าวว่าในวัฒนธรรมอเมริกันแต่ก่อนแต่ใครผู้คนมักจะกล่าวว่า “ถ้าทำแล้วรู้สึกไม่ดีก็ทำไปเถอะ” แต่ในขณะที่กำลังเกิดจริยธรรมและความเชื่อใหม่คือ “ลงมือเลยพวกเรา” ความหมายของข้อความที่ท่านประธานาธิบดีพูดนั้นไม่ชัดเจนนัก แม้แต่คนอเมริกันเองก็ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ท่านประธานาธิบดีพูดหมายความว่าอย่างไรกันแน่ เพื่อนร่วมงานชาวอเมริกันคนหนึ่งของผู้เขียนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ จึงส่งอีเมลล์ไปยังทำเนียบขาวเพื่อขอคำอธิบายและได้รับคำอธิบายที่ค่อนข้างยืดเยื้อตอบกลับมาจากทำเนียบขาวว่า “เราเคยทำสิ่งต่างๆ ที่เมื่อทำไปแล้วเรารู้สึกว่ามันเป็นสิ่งที่ดีและถูกต้องที่ได้ทำลงไป แต่บางครั้งเราก็จะต้องทำสิ่งที่เมื่อทำแล้วเรารู้สึกไม่ดีเลย เราต้องทำเพื่อป้องกันตัวเอง เราจะยอมไม่ได้อีกต่อไป เราจะกำหนดหลักการของการกระทำของเราว่าเราจะทำในสิ่งที่ดีเท่านั้นคงไม่ได้ ในขณะที่ปัจจุบันนี้เราจะแยกตัวเองออกมาไม่ได้ เราต้องร่วมมือกับคนอื่นๆ หรือฝ่ายอื่นๆ แม้ว่าเราไม่อยากจะทำ เราต้องทำในสิ่งที่ดูเหมือนว่าไม่ดีแต่จำเป็นต้องทำเพื่อให้บรรลุถึงสิ่งดีๆ” จากคำอธิบายนี้เข้าใจว่า “สิ่งที่ไม่ดี” ที่ทำเนียบขาวพูดถึงคงจะได้แก่ “การทำสงครามต่อต้านการก่อการร้าย” นั่นเอง และจุดมุ่งหมายที่ท่านประธานาธิบดีพูดเช่นนี้ก็เพื่อชักจูงให้ชาวอเมริกันร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการทำสงครามที่ยังคงดำเนินอยู่ ถึงแม้จะเห็นว่าการทำสงครามเป็นสิ่งที่ไม่ดีหรือไม่ถูกต้อง

ประโยค “Let’s roll.” ไม่ใช่ประโยคที่เกิดขึ้นใหม่ แต่เดิมประโยคนี้ใช้ในทางการทหาร “Let the tank roll.” ซึ่งแปลตามตัวอักษรได้ว่า “เคลื่อนรถถัง (ออกจากที่ตั้ง)” แต่ความหมายที่แท้จริงคือ ‘เข้าโจมตี’ หรือ ‘ประจัญบาน’ นั่นเอง ต่อมาประโยคนี้ได้ถูกนำมาใช้เป็นสแลงในความหมายดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช ประสบความสำเร็จในการใช้วาทศิลป์ในการแถลงครั้งสำคัญหลายครั้งหลังจากเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายแล้ว จะเห็นได้ว่าในการแถลงครั้งสำคัญที่สุดคือการแถลงต่อรัฐสภาอเมริกันเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2544 นั้น ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมรวมถึงนายโทนี่ แบลร์ นายกรัฐมนตรีของอังกฤษได้พร้อมใจกันลุกขึ้นยืนปรบมือ (standing ovation) ให้กับประธานาธิบดีบุชนับสิบครั้ง และนับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายเป็นต้นมาประธานาธิบดีบุชก็ได้กลายเป็นจุดรวมแห่งความสนใจของสาธารณชนอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน (Kurtz, September 30, 2001) เรียกได้ว่าความสำเร็จนี้ส่วนหนึ่งมาจากความสำเร็จในการใช้วาทศิลป์

วาทศิลป์ที่ประสบความสำเร็จนี้ บางส่วนมาจากถ้อยแถลงของเซอร์ซิลที่ประสบความสำเร็จมาแล้วในอดีต ในการแถลงครั้งสำคัญต่อรัฐสภาอเมริกันเมื่อวันที่ 20 กันยายน

2544 ซึ่งนายโทนี่ แบลร์นายกรัฐมนตรีอังกฤษได้เข้าร่วมฟังด้วยนั้น ได้มีการตัดแปลงถ้อยคำของเซอร์ซิลมาใช้ในถ้อยแถลงของประธานาธิบดีบุชด้วย ท่านประธานาธิบดีได้กล่าวว่า “We will not waiver, we will not tire, we will not falter, and we will not fail.” (Office of International Programs, U.S. Department of State²) Safir (September 30, 2001) กล่าวว่าข้อความประโยคนี้นี้มาจากถ้อยแถลงของเซอร์ซิลเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2484 โดยเซอร์ซิลได้กล่าวว่า “We shall not fail or falter; we shall not weaken or tire Give us the tools, and we will finish the job.” ซึ่ง Safir ได้ตั้งข้อสังเกตว่าเซอร์ซิลใช้ *shall* แสดงถึงความมุ่งมั่น และใช้ *will* แสดงถึงสิ่งที่จะเกิดในอนาคตกับกริยา *finish* ซึ่งได้รับการเน้น แต่ประธานาธิบดีบุชใช้ *will not* แบบอเมริกันนำหน้าคำที่ได้รับการเน้นคือ *tire, falter* และ *fail*

ในสงครามต่อต้านการก่อการร้ายครั้งนี้ภาษาที่มีบทบาทสำคัญคือภาษาอาราบิก เพราะมีการนำศัพท์จากภาษาอาราบิกมาใช้อย่างแพร่หลาย เช่น คำว่า *jihad, fatwa, Mullah, al-Qaeda* จึงมีความพยายามที่จะอธิบายความหมายและการออกเสียงคำเหล่านี้ เช่น ความหมายของคำ *al-Qaeda* ซึ่งแปลว่า ‘the base’ หรือ ‘the headquarters’ (Safir, September 23, 2001) หรือ ‘ฐานที่มั่น หรือ กองบัญชาการ’ และคำนี้มีการออกเสียงต่างกันไปหลายแบบ ประธานาธิบดีบุชออกเสียงว่า “อัล-ไค-ด้า” และมีผู้ออกเสียงว่า “อัล-เคด-ด้า” และ “อัล-คา-อี-ด้า” แต่หนังสือพิมพ์ *New York Times* บอกว่าที่ถูกต้องจะต้องออกเสียงว่า “อัล-กอ-อิค-คะ” (Safir, November 11, 2001) หนังสือพิมพ์ *The Times* ของอังกฤษเห็นความจำเป็นในเรื่องการทำความเข้าใจความหมายของศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสงครามครั้งนี้จึงได้จัดทำอภิธานศัพท์ (Glossary of Terms) ขึ้นมาเพื่ออธิบายความหมายของศัพท์ต่างๆ ที่มีการใช้กันทั้งศัพท์ภาษาอาราบิกและศัพท์ภาษาอังกฤษบางคำที่ยังไม่เป็นที่เข้าใจชัดเจน (*The Times*, October 8, 2001) เช่นคำว่า *Northern alliance* หรือ พันมิตรฝ่ายเหนือ ว่าหมายถึงใคร แม้จะไม่มีศัพท์มากนักแต่ก็อาจจะเป็นสงครามครั้งแรกที่ต้องมีอภิธานศัพท์เพื่ออธิบายความหมายของคำให้เป็นที่เข้าใจกัน

ในขณะที่ตรวจแก้ไขบทความนี้ครั้งสุดท้ายในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2545 อาฟกานิสถานอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกองกำลังนานาชาติ และมีการจัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลขึ้นโดยมีนายฮามิด คาไซ เป็นผู้นำ เพื่อดำเนินงานทางด้านการฟื้นฟูประเทศแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าสงครามต่อต้านการก่อการร้ายจะยุติลง ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนเมื่อแถลงต่อรัฐสภาอเมริกันเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2545 ว่า

“What we have found in Afghanistan confirms that, our war against terror is only beginning.”

และ

“Our war on terror is well begun, but it is only begun.”

(*Washington Post*, January 29, 2002)

คำกล่าวของท่านประธานาธิบดีเป็นการยืนยันว่าสงครามต่อต้านการก่อการร้ายระยะสองกำลังเป็นรูปเป็นร่างขึ้น ดังเช่นที่นายโดนัลด์ รัมสเฟลด์ รัฐมนตรีกลาโหมของสหรัฐอเมริกาได้แถลงไว้ก่อนหน้านี้ว่า โขมาเลียและประเทศอื่นอีกหกหรือแปดประเทศ เช่น เยเมน ซูดาน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และ อิรัก อยู่ในรายชื่อประเทศที่มีส่วนในการก่อการร้ายในช่วงเวลาที่ผ่านมา (*The Times*, December 12, 2001) และ สหรัฐอเมริกาจะทำลายรังของผู้ก่อการร้ายอัลกออิดะห์ (ออกเสียงแบบ *New York Times*) ในประเทศเหล่านี้และอีกในหลายประเทศทั่วโลกให้ได้ก่อนที่จะยุติสงครามต่อต้านการก่อการร้าย และในการแถลงต่อรัฐสภาครั้งล่าสุดเมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้กล่าวพาดพิงถึงประเทศที่สะสมอาวุธที่ใช้ในการทำลายล้างหรือสร้างความพินาศได้ในวงกว้าง เช่น เกาหลีเหนือ อิรัก และอิหร่าน เป็นต้น (*Washington Post*, January 29, 2002) และกล่าวว่าสหรัฐอเมริกาจะไม่ยอมให้ประเทศที่เป็นอันตรายเหล่านี้คุกคามโลกด้วยอาวุธที่ร้ายแรงเช่นนั้นได้ ดังนั้น สงครามต่อต้านการก่อการร้ายคงจะไม่ยุติลงง่ายๆ ในด้านภาษา เราอาจจะได้พบเห็นและได้ยินได้ฟังภาษาอื่นๆอีกหลายภาษาที่จะเข้ามามีบทบาทในฐานะภาษาสงครามนอกเหนือจากภาษาอังกฤษและภาษาอาราบิกดังที่เป็นอยู่ในขณะนี้

บรรณานุกรม

- AFP. "Rumsfeld says US has no choice but to wage war". *Bangkok Post*, September 17, 2001, 5.
- AFP. "Gadhafi urges united Arab position against terrorism". *Bangkok Post*, September 18, 2001, 7.
- AFP. "Assad, Blair disagree over 'terrorism'". *Bangkok Post*, November 1, 2001, 7.
- AP. "We will smoke you out". *Bangkok Post*, September 16, 2001, 1.
- CNN (2001, September 12). Text of Bush's address. [Online]. Available: <http://asia.cnn.com/2001/US/09/11/bush.speech.text/>
- CNN (2001, October 7). President Bush says Taliban paying a price. [Online]. Available: <http://edition.cnn.com/2001/US/10/07/ret.bush.transcript/>
- Crystal, David. 1985. *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. Oxford : Basil Blackwell.
- Kinsley, Michael. (2001, October 4). Defining Terrorism: It's essential. It's also impossible. [Online]. Available: <http://www.msn.com//slate.msn.com/Readme/01-10-04/Readme.asp>
- Kurtz, Howard. (2001, September 30). What Bush said and when he said it. [Online]. Available: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/articles/A50156-2001Sep30.html>
- Muqbil, Intiaz. "Sick and tired of US double standard". *Bangkok Post*, Perspective, December 16, 2001, 3.
- Office of International Information Programs, U.S. Department of State¹. (2001, September 12). President Calls New York, Washington Terrorist Attacks "Act of War" [Online]. Available: <http://www.usislib.ee/war.html>
- Office of International Information Programs, U.S. Department of State². (2001, September 20). Bush Announces Start of a "War on Terror". [Online]. Available: <http://www.usislib.ee/war.html>
- Richards, J.C., J. Platt & H. Weber. 1985. *Dictionary of Applied Linguistics*. London: Longman.

- Safir, William. "Words of the war". *Bangkok Post*, Outlook, September 23, 2001, 4.
- Safir, William. "Today 'defence' means 'attack'". *Bangkok Post*, Outlook, September 30, 2001, 4.
- Safir, William. "A day to remember". *Bangkok Post*, Outlook, October 7, 2001, 4.
- The Times*. (2001, October 3). Work together to brave our new world. [On line]. Available: <http://www.thetimes.co.uk/article/0,,2001310020-2001342533,00.html>
- The Times*. (2001, October 8). War on terror: Glossary of terms. [On line]. Available: <http://www.thetimes.co.uk/article/0,,2001310020-2001340792,00.html>
- The Times*. (2001, November 9). President Bush's speech in Atlanta. [On line]. Available: <http://www.thetimes.co.uk/article/0,,2001390907,00.html>
- The Times*. (2001, December 12). Bush vows to attack 'terrorism threat'. [On line]. Available: <http://www.thetimes.co.uk/article/0,,2001560015-2001573032,00.html>
- Washington Post*. (2002, January 29). Text: The State of the Union Address. [On line]. Available: <http://www.washingtonpost.com/wp-srv/onpolitics/transcripts/sou012902.htm>
- Yoffe, Emily. (2001, September 17). Who Named It "Operation Noble Eagle"?. [Online]. Available: <http://www.msn.com//slate.msn.com/Code/explainer/explainer.asp?Show=9/17/2001&idMessage=8312>